

THE ONLY SLOVENIAN DAILY
BETWEEN NEW YORK AND CHICAGO
THE BEST MEDIUM TO REACH 180,000
SLOVENIANS IN U. S., CANADA
AND SOUTH AMERICA.

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

Neodvisen dnevnik zastopajoč interes slovenskega delavstva.

"WE PLEDGE ALLEGIANCE TO OUR
FLAG AND TO THE REPUBLIC FOR
WHICH IT STANDS: ONE NATION INDI-
VISIBLE WITH LIBERTY AND JUSTICE
FOR ALL."

VOLUME V.—LETTO V.

Single Copy 3c.

CLEVELAND, O., PONDELJEK (MONDAY) FEB. 13, 1922.

ŠT. (NO.) 36.

Entered as Second Class Matter April 29th 1918, at the Post Office at Cleveland, O., under the Act of Congress of March 3rd, 1879

Posamezna številka 3c.

DE VALERA JAVNO POZIVA NA BOJ PROTI PORAVNAVI Z ANGLIJO.

VODJA SINFANOVCEV JE PRIČEL S KAMPAÑO
PROTI PORAVNAVI Z ANGLEŠKO VLADO.
— PRAVI, DA JE VEĆINA PROTIV SPREJETI PO-
GODBI.

Dublin, 12. feb. — Eamon de Valera je danes pričel s kampanjo proti "irskej svobodni državi" z velikimi demonstracijami na O'Connell ulici. Zborovanje so nadzorovali člani republikanske in metropolitanske policije.

Zborovanja se je vdeležilo na tisoče oseb. Ves promet na O'Connell ulici je bil ustavljen za eno uro na ukaz republikanskega policijskega načelnika. Predno se je pričelo z zborovanjem se je vršila parada, katere se je vdeležil en tisoč republikanskih vojakov.

Resolucije, ki so bile sprejete na zborovanju, zatrjujejo, da enotnost in nerazdeljivost irskega naroda, da vsa vladna moč izhaja iz ljudstva, da je angleška krona tuja, in da Irska ne tvori del angleške države.

Resolucije nadalje pravijo, da londonski sporazum ne predstavlja resničnih želja irskega naroda, da je bil sporazum dosegren pod pritiskom, ter da dublinski parlament, ki ga je odobril, ni bil zmožen tega storiti, in da je torej brez veljave in brez vrednosti.

De Valera je držal govor, v katerem se je izrazil, da je laž, da večina irskega naroda podpira in sprejema pogodbo. Dostavil je, da se je zborovanje oglašalo šele tri dni, pa se je zbral na tisoče ljudstva, da dajo svojo podporo irski republike, ki je bila proglašena na velikonočni teden nekaj let nazaj ter odobrena pri vsakih nadaljnih volitvah. Dejal je, da Anglija hoče, da se Irska tepe med seboj, da jo tako obdrži v svojem jarmu.

Belfast, 12. feb. — Danes popoldne je prišlo v Belfastu do ostrega streljanja s puškami in revolverji. Vmes pa so drdale strojne puške, ki so bile nastavljene na oklopnih avtomobilih. Neki David Boyd, star 19 let, je bil ubit. V soboto zvečer je bila ustreljena v svoji pekariji Mrs. Page, ko je stregha gostom. V soboto opolnoči je bil ubit od tolpe moških okrajnih inšpektor Michael Keany iz Cork City. V Millfield okraju sta bili sinoči tudi najdeni trupli dveh moških.

KU KLUX ZOPET AKTIVNI. ČEHOSLOVAŠKI MINISTRSKI PREDSEDNIK V PARIZU.

Oklahoma City, Okla., 12. feb. Tu se je nočoj vršila velika para, katere se je vdeležilo več kot tisoč članov Ku Klux. Peljali so se v avtomobilih, jahali ali pa plakat. V sprednjem je bilo več trompetarjev na konjih. Eden je nosil veliko ameriško zastavo.

Pariz, 12. feb. — Čehoslovaški ministri predsednik dr. Edward Beneš, je danes došpel v Pariz, da razmotri s francosko vlado predlagano mednarodno ekonomsko konferenco v Genovi. Naznani je, da so države, ki tvorijo takozvano malo entento, sklenile obdržavati konferenco, na kateri se bodo pripravili za generalno konferenco. V francoskih krogih prevladuje mnenje, da bo Beneš podprt predlog M. Poincaréja za odložitev genovske konference.

Po končanem pogovoru s Poincaréjem se Beneš podal tudi v London, kjer se bo posvetoval z Lloyd Georgeom.

AVSRJA DOBI POSOJILO OD BRITANIJE.

Pariz, 12. feb. — Uradno poročilo, ki je dospelo z Dunajem, pravi, da je angleški minister obvestil Avstrijo, da bo Velika Britanija dovolila dodatno posojilo, znašajoče dva milijona funtov šterlingov.

GANDI OBLJUBIL MIROVATI.

Bombay, Indija, 12. feb. — Mohandas K. Gandi, vodje nekooperativnega gibanja je baje obljubil angleškim oblastim začasno prenehati s svojim delovanjem. Neki londonska brzojavka od sobote je poročila, da je Gandi odredil prenehanje aktivnosti za štirinajst dni vsled nedavnih nepriklivih v Chauri, kjer je bilo ustanovljeno skupino sunil na česar je plin pričel uhačati ter zadužil oba zakonska.

3000 RUDARJEV NA STRAJKU.

Cambridge, O., 11. feb. — Danes je zastavljalo več kot 3000 rudarjev, ki so uposleni pri Cambridge Collieries Co. To so sterili protest proti neunijskim delavcem, ki nakladajo premog. Družbi tudi 17 policistov, ki so bili domačini.

Tekstilni delavci na stavki proti znižanju.

HOČE JIM ZNIŽATI PLAČE ZA 20 PROCENTOV.

Boston, 12. feb. — Organizirani tekstilni delavci, okrog 21.000 po številu, bodo jutri zjutraj odšli na štrajk kot protest proti 20-procentnemu znižanju plač. Uradniki tekstilnih delavcev se izjavljajo, da so delavci po vseh prizadetih tovarnah dobro organizirani. Štrajk se bo tikal tekstilnih tovarn v državah Massachusetts in New Hampshire.

V državi Rhode Island je okrog 8.000 delavcev na štrajku že tri tedne.

V tekstilnih tovarnah po državi New Hampshire se hoče z južnejšim dnem ne le znižati plače, temveč tudi uvesti iznova 54-urni delavnik. Mezdražna znižanja, glede katerih je prišlo do sporazuma med lastniki tekstilnih tovarn, bodo prizadela okrog 50.000 delavcev.

Z izjemo 1.800 delavcev v Lowell, ki so se vsi izjavili za štrajk, se nahaja večina organiziranih delavcev v državi New Hampshire. Največje število delavcev bo odšlo na štrajk pri tekstilnih tovarnah Amoskeag in Stark.

Delavci v Maine, Vermont in Massachusetts, izvzemši one pri Hamilton Manufacturing Co. in pa pri Bay State Co., se še niso izrazili glede strajka, nekaj pa se jih je izjavilo proti štrajku.

SPORAZUM MED ITALIJO IN RUSIJO.

Rim, 12. feb. — Po sklepku ekonomskoga sporazuma med Italijo in Rusijo je bil danes upostavljen poštni promet med Rusijo in Italijo. Telegrafische zveze se upostavijo s 15. februarjem.

20 LET ZAPORA ZA UMOR.

Toledo, O., 11. feb. — Danes je bil obsojen na dvajset let zapora v državni kaznilični George Kiss, ki je ubil svojo ženo.

Neko dekle je izpeljalo Joseph Lustig iz 13721 Eaglesmere Ave. na neko samotno mesto, kjer sta čakala dva njena zarotnika in ga oropala za \$30. Lustig pravi, da bi dekleta spoznal. Policiajo jo nše.

V soboto je bila kaznovana Mrs. Ana Bene, starca 35 let, 2322 W. 91 St., na \$700 globe, ker je kršila prohibicijo. Dovolilo se ji je pa, da bo plačevala kazn na tedenskih obrokih in sicer \$1.00 na teden. Torej bo plačevala isto celih 14 let. Ko bo kazen plačana bo stara že blizu 49 let. Mrs. Bene ima moža in dva otroka.

V torem, 14. februarja 1922 se vrši sej direktorja S. N. Morrisa. Pričetek ob 8. uri. Tudi zastopniki društva so vabljeni, da se vdeleže te seje ter se sploh vdeležujejo direktorskih sej, ker je to v smislu pravil, del njihovega dolžnosti.

Ženskam, zaprtim v okrajni ječi, ni dovoljeno kaditi cigareti. Neka mati je prinesla v uradjetnišnice majhen zavoj ter proučila uradnike, naj ga izročijo njeni hčeri, ki se nahaja v zaporu. Ko pa je Charles B. Stannard, okrajni šerif, istega pregledal in odredil prenehanje aktivnosti za štirinajst dni vsled nedavnih neprilik v Chauri, kjer je bilo uženjeno skupino sunil na česar je plin pričel uhačati ter zadužil oba zakonska.

PAPEŽ PIJ XI. KRONAN.

60,000 LJUDI JE PRIŠLO GLEDAT VELIKE CEREMONIJE.

Rim, 12. feb. — Danes je bil kronan v baziliki sv. Petra papež Pi XI. Slavnost se je izvršila z izredno ceremonijalnostjo, ter z velikim pomponom in sijajem. Prisostvovalo je tudi veliko število diplomatskih zastopnikov tujezemskih držav. Velikanska cerkev sv. Petra je bila nabasano polna ljudstva.

Vsega skupaj je prisostvovalo slovesnemu kronanju 60.000 oseb. Po končanih ceremonijah je papež z balkona sv. Petra dal blagoslov 200.000 oseb broječi mnogoč, ki ni dobila dostopa v cerkev.

Stari Rimljani, ki pomnijo že marsikatero papeško kronanje, se izjavljajo, da toliko navdušenja ni bilo opaziti pri nobenem papeškem kronanju.

Vse, kar se je videlo, slišalo in govorilo, je spominjalo človeka na srednji vek. Kronanje papeža so naznane srebrne pozavne iz šestnajstega stoletja, in redče oblike kardinalov, pomešane z uniformami švicarskih gardistov, so istotako delale na človeka vtisk, kot da se vse to dogaja nekje v srednjem veku, ne pa v dvajsetem stoletju.

DRAGOCEN ZAKLAD.

Boston, 12. feb. — Ko so delavci danes podirali neko staro poslopje tega mesta, se je našlo zapisano pod fundamentom veliko zalogo starih vin in žganj. Zaloga je stara od 30 do 50 let.

Mlada žena zastrupljena. Včeraj popoldne je umrla v St. Alexis bolnišnici sedemnajstletna Blanche Chadak, žena John Chadeka iz 3564 E. 143rd St.

Kot prípoveduje njena mati, je šla Blanche po južini le za par minut iz hiše toda vrnjši se je rekla, da je bolna. Mati je opazila, da ji silijo pene iz ust, in je v strahu, da je hčer zastrupljena, poklicala zdravnika, nakar je bila prepeljana v bolnišnico.

Dva možička, ki sta preteplala svoje ženice, sedita danes v zaporu. Eden je Joe Murausk, 6714 Hosmer Ave., drugi pa John Frans, 10409 Prince Ave.

Sodnik Sawicki je obsodil vsakega na šest mesecev zapora v prisilnih delavnicih, poleg tega pa morata plačati še vsak \$200 globe.

Murauskiju je ukazal sodnik, da je moral vzeti iz banke prihramenih \$500, ter jih izročiti ženi, da bo skrbela za družino te kom časa, ko je on v zaporu. Fransatu pa je povedalo, da ga ne posilja v zapor toliko radi tega, ker je ženo pretepal, kot zato, ker ji je pretil, da jo bo še bolj načgal, če ga da zapreti.

Ves strupen alkohol, ki se ga rabi proti zamrznjenju avtomobilov, mora imeti na steklenicah ali v kakoršnikoli posodi se ga prodaja, napis: "strup". Od početka se je prodajalo ta alkohol le po lekarnah, toda radi teškoč, katere so imeli avtomobilisti pri dobavi istega, so dobile dovoljenje za prodajo istega tudi gasoliniske postaje in druge avtomobilске garaže. Vsí se pa morajo strogo ravnat po določenih regulacijah.

Ko pa je Charles B. Stannard, okrajni šerif, istega pregledal in odredil prenehanje aktivnosti za štirinajst dni vsled nedavnih neprilik v Chauri, kjer je bilo uženjeno skupino sunil na česar je plin pričel uhačati ter zadužil oba zakonska.

Omaha, 12. feb. — Mohandas K. Gandi, vodje nekooperativnega gibanja je baje obljubil angleškim oblastim začasno prenehati s svojim delovanjem. Neki londonska brzojavka od sobote je poročila, da je Gandi odredil prenehanje aktivnosti za štirinajst dni vsled nedavnih neprilik v Chauri, kjer je bilo uženjeno skupino sunil na česar je plin pričel uhačati ter zadužil oba zakonska.

Velika goljufija.

SLEPARSKI ŠPEKULANT JE OGOLJUFAL NA TISOČE LJUDI.

Chicago, 21. feb. — Neki Raymond J. Bischoff, nekak drugi "Ponzi", ki je s svojimi finančnimi mahinacijami spravil na tisoče oseb vse njihove prihranke, je bankrotiral.

Ta finančni goljuf pravi, da njeni dolgori znašajo okrog štiri milijone in pol, medtem ko odvetnik Stryckman, ki reprezentira upnike, pravi, da najbrž vse njegove vrednosti, kar se jih da v katerem se je nahajal urad Bi-prijeti ne znašajo niti pol milijona.

Danes je bilo okrog poslopja, katerem se je nahajal urad Bischoffa, na stotine oseb, ki so prišli ob svoje prihranke. Po večini so to priprosti delavci, ki so si moralni vsak cent takorečo pristradati. Veliko je bilo med njimi tudi tujezemcev raznih narodnosti, ki so šli na lim lepim obljubam, češ, kako velike profite jim bo njih denar prinesel, ako ga investirajo pri Bischoffu.

Tudi ženske so bile med njimi, z velikimi ogreči preko glav ter s majhnimi otroci v naročju. S kolikimi težavami in s kolikim sa-mozajtevanjem so si prihranili tij ludje svoje prihranke, zdaj pa so ob vse.

Neki moški je hotel zgodaj v soboto zjutraj izbrati Miss Catherine Drolet, 7819 Harvard Ave., njeno denarnico iz rok. Toda ona ga je sunila v stran, tako da se je ropar ustrasil in pogreben. Dekle je hitelo za njim, in ko je vstopil moški na kar, je šla za njim tudi ona. Slučajno pa je stopil kmalu na to kar policij, kateremu je Miss Drolet pokazala napadala in ta ga je arretiral. Piše se Adam Bera, 4099 E. 56 St.

Dohodki clevelandskih državnih bank so se v letu 1921 znatno znižali. Tako se glasi posloilo iz Columbusa. Od \$716.171,45 so padli na \$664.980.916, kar znači \$51,190,539 znižanja. Dohodki akronske banki so se znižali za \$7,311,753. V Toledo pa so se zvišali za \$15,000,000, v Columbu pa za \$5,000,000.

Smrtonosen padec. Charles H. Tuttle, 4163 E. 94 St., je prebil črepino, ko je padel v neki hiši na 2211 Lorain Ave. Priletel je namreč na tratoar. Našel ga je James Ciller iz 2215 Lorain Ave. ter ga dal prepeljati v mestno bolnišnico. Nesreča se je priprnila po neki zabavi, na kateri sta bili dve ženski in dva moška. Ženske sta odšli še predno je Tuttle padel. Policia je še v dvomu, da li padel Tuttle po nesreči, ali ga je kdo pahlil.

V smrt je bila povozena včeraj 11-letna Mary Exedzic, iz 1793 E. 32 St. Nesreča se je priprnila, ko sta šli ona in njena 7letna sestra Jennie preko Payne Ave. Avtomobil je vozila neka ženska, ki je ob nesreči vstavila in odpeljala obe dekle in St. Clair bolnišnico. Ženska je razložila policiji, kako se je priprnila nesreča ter je bila oproščena, kasneje pa, ko so povedali očividci o dogodilku drugače, je bila poklicana ponovno na policijsko postajo, kjer se jo je obdelovala usmrnitve in se jo je danes zjutraj zasišla.

Okrajni blagajnik McBride nazzanja, da je bilo do sobote vsega skupaj vplačanega \$22.000 v obliki davkov. Kdor še sedaj ni plačal davka, bo moral plačati poleg davka še 15 odstotkov kazni po vrhu. Zadnja konvencija je odločila, da se konvencije vdeleže vsi stari delegati. V slučaju smrti ali izstopa delegata se je seveda izpolnilo družega. Lewis je odločil, da se mora vsako novo izvolitev portreti s pecatom krajne unije

"Enakopravnost"

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

IZHAJA VSAK DAN IZVZEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV.

Owned and Published by:

THE AMERICAN-JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.

Business Place of the Corporation — 6418 ST. CLAIR AVE.

SUBSCRIPTION RATES:

By Carrier ..... 1 year \$5.50. 6 mo. \$3.00. 3 mo. \$2.00

Cleveland, Collinwood, Newburgh by mail ..... 1 year \$6.00. 6 mo. \$3.50

3 mo. \$2.00.

United States ..... 1 year \$4.50. 6 mo. 2.75. 3 mo. \$2.00

Europe and Canada ..... 1 year \$7.50. 6 mo. \$4.00

POSAMEZNA ŠTEVILKA 3. SINGLE COPY 3c.

Lastue in izdaja za Ameriško-Jugoslovanska Tiskovna Družba.

6418 ST. CLAIR AVE. Princeton 551. 6418 ST. CLAIR AVE.

Za vsebino oglasov ni odgovorno ne uredništvo, ne upravljanje.

CLEVELAND, O., PONDELJEK (MONDAY) FEB. 13., 1922.

104

NESRAMEN NAPAD.

Nekaj dni nazaj so prinesli meščanski listi vest, da se je v Ameriki organizovalo vse polno organizacij, ki delujejo samostojno za odpomoč bednim in lako trpečim Rusom, živečim v Volga pokrajini.

Med temi se omenja "Prijatelje sovjetske Rusije" in pa Ruski lakotni Relief", pri kateri organizaciji sodeluje tudi veliko število prominentnih Amerikancev, senatorjev, kongresmanov, governerjev in visokih cerkevnih dostenstvenikov. Ta poslednja organizacija je v direktni zvezi z Ruskim rdečim križem, ki je priznan od mednarodnega redčega križa v Genevi.

V omenjenih poročilih, ki so jih prinesli meščanski listi se z največjo zloto zatrjuje, da so vse te organizacije le prikrito komunistično delo, in da se je imena prominentnih Amerikancev pridobilo le pod napačnimi pretvezami.

To seveda ni resnica. Namen tega satanskega pisanja je edino ta, da se odvrne pomoč milijonom russkim otrokom, ženam in možem, za katerih trpljenje je v prvi vrsti odgovorna zavezniška zahrabtost, ki je upostavila nečloveško blokado in zanesla vojno na vse meje Rusije ravno ob trenotku njene največjega trpljenja.

Resnica je ta, da te samostojne pomočne organizacije delujejo povsem nesobično in nepristransko za bedne v Rusiji, kar pa ni po godu ljudem, ki so takrat odobravali, ko je jugosl. — v resnici, sram nas mora biti, da se je ravlo med jugoslovani znašel tak stvor — zastopnik pred zborom Lige narodov, neki M. Spalajkovič, izjavil, da je bolje, da vsi milijoni gladajočih poginejo od lako, kot pa da bi se pomagalo ter s tem na kak način podprtlo obstoječo rusko vlado.

Ameriški kongres je dovolil 20 milijonov dolárov za rusko pomoč, toda to je komaj kapljiva v veliko more trpljenja. Povrh tega pa so patriotični ameriški paravročni lastniki, ki so zvedeli, da jim je kongres dovolil ek skluziven prevoz živeža, v svoji "velikodušnosti" takoj zvišali tovorno pristojbino za \$2 pri eni toni.

Če bi organizaciji "Prijatelji sovjetske Rusije" in pa "Ruski lakotni relief" obljubili, da bosta izročili vse, kar pa

se bo transportiralo v Rusijo edino njim, brez obzira, če tujezemski parobrodi nudijo nižje prevozne pristojbine, tedaj bi najbrže tudi to brezobzirno napadanje po-nehalo.

Neki francoski senator pravi, da se simpatija Amerikanaca za Francijo neha pri zastavi njegove denarnice. Ampak zmotil se je. Zastava gre pred in za denarnico. Čas je že, da se ti tuji kritiki seznanijo z ameriškimi nadavami.

Pero, s katerim je bilo pod pisanih pet washingtonskih pogodb, se je izročilo "Hčeram ameriške revolucije". Naj ga le imajo pripravljenega za prihodnjo vojno deklaracijo.

Anglija se je odločila, da upornim Indijcem dokazuje, da morajo ljubiti samo njio in nikogar drugega, pa naj to ljubezensko dokazovanje stane še toliko indijskih življenj.

Požig Barkovljanskega Narodnega Doma.

"Jutro" piše: O požigu četrtega in zadnjega Narodnega doma v Trstu in okolici smo preje sledče podrobnosti:

Se pred dejanskim požigom barkovljanskega Narodnega doma se je po Trstu govorilo, da pripravlja fašisti "nekaj novega". Govorilo se je javno, da se ima izvršiti napad na "Edinst".

Napad je bil zasnovan za polnočne ure, a se ni posrečil. Pri "Edinsti" je bila za vsak slučaj pripravljena obramba.

Pred poslopnim je bila podvojna straža ka rabinjerjev, in fašisti, ki so se pred hišo pojavili ob osmi uri zvečer, so morali oditi, ne da bi bili kaj opravili.

Nekaj pred deveto uro zvečer je dospel v Barkovlje kamion z večjo tolpo oboroženih pobalnov. Ti so planili v gostilniške prostore obrtne društva, ki je lastnik barkovljanskega Narodnega doma. V stranski sobi gostilne je ob istem času sedelo par barkovljanskih starejših mož. De fašistov se je postavil pred obavo v sobo ter zabranil vsakomur vstop. Fašisti so nosili pri sebi samokrene in petarde. Eden delih družbe je zaklical možem v gostilni: Le glejte jih (petarde)! Kakor hitro se kdo gane, mu jo vrzte pod noge. — Neke mu uslužbenec policeje, ki je bil ob tem času v gostilni navzoč, se je posrečilo, da je zbolel in po klical orožnike. Toda predno so

ti prišli, je drug del fašistov vdrl barkovljanski

preko pivske sobe v dvorano. Vse pohištvo so nato znosili na sredo dvorane, polili ga z benzinom in petrolejem ter nato vse zažgali. Gostilnicarju so vzel vse blagajniške knjige in jih vrgli v ogenj, da bi bolje gorelo. V dvorani so ostali tako dolgo, da se je ogenj dobro razširil, nato pa so odsili, pa ne s kaminom, temveč kar po domače s tramvajem.

Ko so fašisti odjadrali, so se pojavili karabinjerjev. Naprej so vprašali, kde da je bil požigalec. In niso hoteli verjeti, da so Narodni dom zažgali fašisti.

Ko je bila dvorana Narodnega doma že v razvalinah, so prihitele na mesto požiga tudi gasilci. Smeje se so hodili pred pogoriščem gor in dol ter iskali hidrant, katerih nikakor niso mogli najti. Ko so jih našli, se je ogenj že tako razširil, da je bilo ogreveno celo sprednje poslopje. Ce bi se vnelo tudi to, potem bi nastala nevarnost za sosedne hiše, ki pa so italijanske. Da bi se to ne zgodilo, so seveda začeli gasiti. Italijani sošedje pa so mirno sedeli v svojih hišah in gledali ogenj, trdno prepirčani, da so fašisti že tako previdno zažgali, da ogenj ne bo napravil škode Italijanom.

V največji naglici je pometaš restilnicar svoje pohištvo iz gorčeve hiše, obenem pa je izpraznila lastnica tobakarne in papirnice, ki se nahaja tudi v hiši, svojo trgovino. Večno predmetov, ki so jih usmiljena srca pomagala rešiti na ulico, so pobalni pokračili, dasi je bila orožniška asistentka številna nad občajno mero. Med požarom se je sprehal fašist Umberto pri miru le otroka ter odnesel s

Defaresi pred Narodnim Domom in ko so prišli mimo fašisti, jih je pozdravil s poročilom, da je vse v redu.

Sedaj karabinjerji zasledujejo z vso vnemo požigalce, iščejo pa jih med — Slovenci. Zasilili so tudi predsednika Obračna društva v Barkovljah, in sicer na način, kakor bi bil sumljiv. Tržaško časopisje ceni škodo požara na 60.000 lir. Ta cevitev pa je ne dvomno prenizka.

Ko je bil Narodni dom že požgan, je barkovljanski poveljnik karabinjerjev izjavil, da je imel v Markovljah goreti že v nedeljo zvečer. Ko je neko ob času požiga javil orožnik, kajda se je zgodilo, so mu dejali, da morajo počakati, ker še niso pripravljeni.

To so suha dejstva; komentar k dogodku naj si pripravi javnost sama.

RAZNE VESTI.

Blejski ponarejevalci denarja obsojeni. V Zagrebu je bila razglašena razsodba v več tednov trajajočem procesu proti Vidu Galoviću in tovaršem zaradi ponarejanja denarja. Obsojeni so bili: Vid Galović in kaplan Sime Murdaj na 10, Božo Franetič na 5, Mihovil Păškovič na 1 leta ter Josip Barta, Vladimir Braun in Josip Cupan na 3 meseca težke ječe. Ostali obtoženci so bili oproščeni. (Kakor znano, so imeli imenovani svojo podružnico za ponarejanje denarja na Bledu, opozorjena od blejskega poštarja, tudi najprej prišla na javnega razkazovanja.)

Ranjen tihotapec. Obmerna straža je ranila tihotapeca Ulricha Keršnika s Kort na Koroškem, ko je prenasel tihotapsko blago preko Grintovca v Jugoslavijo.

Grozen dvojni umor v Slomih pri Ptiju. Posestnik Vesnjak v Slomih se je podal na živinski sejm v Ptuj. Doma je puštil mater Terezijo, ženo Albino in 6 tednov starega otroka. Ko se je zvečer vrnil domov, se mu je nudil v sobi grozen prizor. Njegova žena je ležala vse okrvavljena mrtva na tleh; imela je ranе na prsih in trebuhi. Pričel je obuno klicati na pomoč in stopil k postelji, da zbuli mater. Čudji ona se ni ganila. Imela je razbito glavo. Morilec je pustil fašist Umberto pri miru le otroka ter odnesel s

na video krstit, ali je cerkev eno oko zatisnila.

Georges je zamrmljal — "Hm!... torej... sem ji po volji?"

"Prav gotovo, popolnoma. Da nisi že zavezan, pa bi ti svetovala, da zasnubi... Suzano; kajneda, njo rajš od Roč?"

Vihaje si brke je odgovoril:

"I mati pa tudi še ni za med staro šaro."

A Madeleno mu je nestropno oporekla:

"Veš, fantič moj, privoščim ti jo, mater. A nič se ne bojim. V njenih letih že več ne skoči ženski prvikrat čez ojnico. To je treba že prej začeti."

Georges si je mislil: "Pa če bi bilo vendarle res, da bi bil lahko dobil Suzano?"

Potem je skomil z rameni: "A... neumnost!"

"Oče me ne bi bil nikoli maral."

Vkljub temu je sklenil, da bo opazoval poslep vse skrbneje, kako se bo vedla gospa Walterjeva njemu nasproti; sicer pa se ni prašal, ali bi se utegnil s tem kako okoristiti.

Ves večer so se mu vsiljevali spomini na njegovo ljubezen z Matildo, spomini nežni in čutni hkrati. Do misil se je njene norčavosti, ljubnosti, in kake sta ugajala skupaj. Popravljali si je sam pri sebi: "Res je prav mično dekle. Tako je, jutri jo pojdem obiskat."

Drugi dan takoj po obedu je šel na verneulsko cesto, ista strežnica mu je odprla vrata in ga je prasa na domače, kakor služabniki po manjših meščanskih hišah: "Vam je dobro, gospod?"

Odgovoril je: "Dobro, dete moje."

In stopil je v salon, kjer je nerodna roka igrala skale na klavirju. Bila je Laurina. Misil je, da mu poskoči za vrat. A vstopila je resno, pozdravila ceremonijo, kakor bi bila storila odrasla oseba, in je važno odšla.

Drla se je tako užaljeno, da je bil presenečen. Njena mati je prišla. Prijel jo je za roke in jih ji je poslabil.

"Koliko sem misil na vas!" je dejal.

"In jaz!" je dejala ona.

Sedla sta. Oko voko sta se nasmihala drug drugemu, in najrajsi bi se bila poljubila.

"Moja drage, mala Clo, kako te imam rad."

gotovi krogli za važnejše, da be volice in ne poštenjake, dolgo se te razmere ne bodo boljše. Ne stori pa svoje sumljene je že v zaporu.

Samomor v duševni zmedenositi. V gorski vasi Davča nad Železniki se je obesil tamkajšnji posestnik Janez Kejžar, po domači Sorčan, v podstrešju svoje hiše. Našel ga je njegov 13 letni sinček, ki je takoj sklical domače, vendar ni bilo več pomoči, Kejžar je bil že mrtev. V zadnjem času so opažali na njem znake duševne zmedenososti in v takem stanju je najbrže tudi izvršil samomor. — Tudi Kejžarjev oče je pred štirinajstimi leti umrl v blažnici.

Cuden dogodljaj. Iz Reteč pri Škofji Loki poročajo: Na Gorenjsko je vozil tovarni vlač med drugim tudi dva vagona kokoši. Pa takoj od Medvod gori, zlasti pa še v Gorenji vasi in Retečah, jih je začel nekdo najbrž inšpičen vagona metati ven, kliččo ljudem, ki so bili navzoči: "Jejet, saj so zdrave, samo zmrznile so. In ljudje so pobirali, nekateri so jih nabrali cele zaklje, pa jedi. Toda takoj drugi dan se je pokazal učinek te "ofet". Mnogo jih je dobio dirisko. A glavna in žalostnejša reč pa je to, da se je pokazala kürja kuga, ki strašno razsaja sedaj po vseh teh vaseh. Ljudje so namreč odpadke od zmrljih iz vlaka zmetali kur dajali kokošim in te so nalezle. S strahom in trepetom gospodinje gledajo, kako jim gineva kurji rod; kokoš postane dremava, mršava, v 24 urah pa je po njej je. "Kaj bo, kaj bo?" Tako vprašujejo ljudje.

Zalostna slava gre Sloveniji, da ima namreč v vsej Jugoslaviji največ nezakonskih otrok. Tako vzklik "Kmetijski list" ter nadaljuje: Kakor je pri nas že navada, so uporabili to dejstvo takoj klerikal in liberalci v to, da se med seboj prepričajo, kdo je temo dvomiti, ker vemo, kakšcesar sedaj brez posladar smuči pa skromnega manjkrat v letu lahko spominjati kraljevstva, ki bi milijona kron gotovo bolj laža kakor pa bivši zares "ki" dvojici.

Pohištvo in druga oprrava, katero ne rabita, je v napotjo, je vredna denar. Mali oglas, za par centov, šem listu vas bo zadovolil, tem, da boste hitro prodali.

"Jaz, tebe tudi."

"Torej... torej... nisi bila prehuda name?"

"Bila in ne... Boljelo me je, potem pa sem videla, da imam prav, in sem si rekla: "A, kaj?"

"Nisem se upal priti, nisem vedel, kako bi me jela. Nisem se upal, a strašno me je imelo. Saj pa je z Laurin? Toliko, da mi je rekla dober dan, odšla s srditim obrazom."

"Sema ne vem. A od twoje poroke ji ne več govoriti o tebi. Res mislim, da je ljubosuma."

"Beži, no!"

"Res, dragi moj. Ne pravi ti več lepi striček, ne je gospod Forestier."

Du Doy je zardel, potem se je približal mladiču.

"Daj ustnicel!"

Ponudila mu jih je.

Marija Kmetova.

HELENA.

PRVI DEL.

1.

To je moj prvi spomin: petolejka je brlela na nizki omar in vsa soba je bila v polute mi. Jokala sem se in oče me je nosil v narociju in me je tolažil. Kje so bili mati, kje drugi — ničesar ne vem. — In malo časa za tem sem stala v šolski sobi in sem imela dolgo širo in otročko se mi smejal. Oče pa mi je dejal: „No, le daj jih!“ In sem zahamnila in udarila po klopih in glasen šum in grohot je zadobil izpod klopi.

In potem: zvonovi so zvonili zateglo zamoklo in sem gledala skozi okno. Naša dekla, Cembra so ji dejali in sam Bog vedi, kdaj in kako je bila dobila to ime, je stala pri meni in si brisala solzne oči. Gledala sem na dolgo vrsto črno oblečenih ljudi in črno krsto sem videla in sem veselo mahala z ročicami. A nenadoma sem zajokala na ves glas.

Takrat so pokopali mojega očeta in bilo mi je štiri leta.

Učitelj je bil moj oče in preved nas je bilo otrok, pa sem bila ostala po očetovi smrti pri teti, a mati in drugi so bili odšli v mesto.

Prav nič se mi ni tozilo pa domačih.

Velika noč je bila takrat in sedela sem na zapečku, v vsaki roki sem imela velik kos potice in sem bingljala z nogami in vselej gledala staro stensko uro, ki je imela leseno kolesje. Čudna se mi je zdebla; kakor ima ta ura obraz, oči, nos in usta in me glede nekaj časa vsa jezna, a potem se zasmeje in zagraga. Dolgo sva se gledali z uro in zdele se mi je, da je huda name. In potem muca! Tista debeluška crnobelkasta, kako me je razumela! In sivka v hlevu! Stala sem pri njej in jo gležala, kako je strgala po škafu; in stric mi je pravil, da se ji tudi sanja čashih.

Vselej popoldne sem šla s stri cem, ki je gnal sivko pa pašo, in oba sva jo gledala, kako je muška velike šope trave.

Stric je bil dober in razumela sva se.

Hodil je ob večerih po sobi gor in dol in jaz za njim in on je boko je zapisano vse to v otroški

ZA ZABAVO IN POUK

— čitajte —

"V močvirju velemešta"

Roman iz življenja priseljenke v Ameriki

CENA 50¢.

Naročite pri

Ameriško-Jugoslovanska Tiskovna Družba
6418 ST. CLAIR AVE.

Ravnokar je izšla
knjiga

Razkrinkani Habsburžani

katero je izdala Ameriško-Jugoslovanska Tiskovna Družba;

Knjigo je spisala grofica Larich, bivša dvorna dama na Dunaju.

V knjigi opisuje vse podrobnosti vladajoče habsburške klike, kakor tudi smrt cesarjeviča Rudolfa.

Knjiga je tako interesantna in priporočamo rojakom, da si jo takoj naročijo.

Cena knjige je samo 60¢

duši. Vsak trd pogled se mi je začrtal v srce, vsaka nemila beseda je buthnila vame kakor s težkim kolom položena. Hudo je bilo.

In potem smo se razšli in se ni smo našli nikdar več. Nikdar več z dušo in s srcem, le z besedo na jeziku. Trpljenje ne roditi dobrote.

V učiteljišču sem hodila in knjige so mi bile vse. Ne ples in zabave, le knjige. In prišli so težki dvomi o veri in Bogu, da je polagoma razpadalo in razpadlo vse, kar je bilo nekoč kot najvišje svetilisce.

Ah, tisti moj nerodni fant!

Kako sem se bila zaljubila v njen! Saj nisem vedela, je li to ljubezen ali kaj; a bilo je, da sem praležela cele noči na golih tleh in se jokala. —

2.

Nebo se je smejal, cesta je drhtela prazniška in jaz sem moral v svet.

Ah, kam v svet! V hribi sem šla, v službo v Bukovico!

Meni pa je bilo, da bi bila odšla v resnični svet, v oni daljni svet, ki žari tam daleč za gorami, ki se blešči in me kliče in vabi. Saj sem bila hotela v Italijo, v Rusijo, v Pariz! In zdaj le Bukovica? Le to — in drugega nič?

Težko mi je bilo. Pa kaj?

Kruh.

Tako tesno, tako žalostno mi je bilo pri srcu, da bi bila najrajša padla na zemljo in se poraznila v nič.

Stala sem na kolodvoru takrat in se ozirala, dokler nisem bila dobila kmeta, ki mi je pokazal pot v Bukovico. In nikoli ne bom pozabila te poti. Tako milo, tako inako se mi je storilo, ko sem videla, da je tak moj prvi korak v svet, da je namerjen v hrib, da je namerjen tja, kamor z mehko roko počožan in z otočnim smehljajem obdan.

Pa je bil prišel dan nekoč — ko smo morali vsi v svet: hišo so prodali na dražbi. Takrat je bilo vse tiho, v meni in zdele se mi je, da so se narahlo zaprle duri za nečim lepim, dobrim, takoj dobrim.

In morala sem k materi in nisem marala domačih. In tudi oni me niso marali. Od tistega dneva sem bila sama, čeprav sem bila doma.

Bog ve, če je bilo že takrat zapisano vse tisto? — Hudo je bilo doma, pretila je lakota in poniranje nač je tlačilo vseposvod.

Ko bi vedeli ljudje, kako glo-

bil je ob večerih po sobi

gor in dol in jaz za njim in on je boko je zapisano vse to v otroški

hiši.

Nač je bila izrečena med nama. In to me je težilo.

Ali vidi v meni prijateljico?

Ali punc za zabavo? Ali ne išče ljubezni v meni? Ali mu je dopisovanje le v kratek čas?

Dokler nisem jaz prva izrekla tiste besede — in to, ko je bilo napak. Zakaj, ni ženska tista, ki bi bila poklicana za to bese do.

Pisala sem mu, da ga ljubam.

Odgovor... Ah, kako težko, težko sem čakala na tisti odgovor! Zvečer sem se videla, kako ga bom brala v jutru, zjutraj sem obupala, ker ga še ni bilo.

In časih, da časih sem si v najtajnejši misli želela, da bi še dolgo, dolgo ne bilo tistega odgovora.

Pa je prišlo pismo — in seveda — ne, da ni ljubezni v njem,

da bi bila moral vendar vedeti to! Kaj bi zdaj? Kako bi?

Šla sem preko tega in sva si

še dopisovala. O praznikih, ko

sem prihajala v mesto, sva se vi

dela in časih sva se le pozdravila,

in šla drug mimo drugega.

Jaz pa sem bila tako željna, ta

ko željna ljubezni! In tako, ko

sem bila sred najbujnejše ljub-

nežnosti do njega, sem bila dobila

pismo, da se je zaročil.

Jaz pa sem bila tako željna, ta ko željna ljubezni! In tako, ko sem bila sred najbujnejše ljub-

nežnosti do njega, sem bila dobila

pismo, da se je zaročil.

Ah, ti moj nerodni fant!

Kaj sem hotel?

Zagnusilo se mi je bilo vse ono

jadiščevanje v mislih in sanjah;

zastudilo vse mehko in cu-

kreno. Strigati sem hotela s sebe

vsa medost. Zakaj ne bi živel

veselo, če živijo drugi! Ali naj

pustim, da me pogolnate tisto

postano v pestovano življenje, ki

ni življenje?

Zaželeta sem si moža, zdrava-

lo in krepkega, da bi me na svo-

ih močnih rokah lahko dvignil

do neba. Da bi me objel in me

skril na prsh in bi mi vili zdra-

vja in moči v telo in dušo.

"Ah, tisti moj nerodni fant!

Kako sem se bila zaljubila v

njen! Saj nisem vedela, je li to

ljubezen ali kaj; a bilo je, da

sem praležela cele noči na golih

tleh in se jokala. —

2.

S tem sklepom sem pregrnila

vse prošle dni.

3.

Drugo leto sem že bila v Bu-

kovici in sem pogolnata preha-

jala v vse ono delo kakor stroj.

Daleč za menoj je bila Italija, je

bila Rusija, je bil Pariz.

"Kam hočeš, Helena? Kar je

je." *

Jože Bergant je imel trgovino

nasproti šole.

Velika hiša je zasmehovala re-

vno šolsko hišico, bogato poses-

to se je širilo za vaso. Polovica

vseh njiv je bila Bergantovih,

polovica travnikov je bila Ber-

gantovih in ob Temenici je svrš-

ala žaga dan za dnem in sipala

denar za Berganta.

Edini sin je bil Jože in stara

Bergantovka mu je gospodinja,

pa bi me nile tako tri mlade

žene.

Casih sem govorila z Jožetom.

Tako močan je bil in ko se je

zasmehjal, so se zableščeli beli

zakrijevno samo.

Zdele se mi je, da je zadnje

leto večkrat in tople pogledo-

val za menoj. Ce sem prišla po o-

pravkih v prodajalno, je prihitel

k meni in govoril:

"O, gospodična! S čim vam

morem postreči? Kaj bi radi? Iz

volite to, ono? Prosim, takoj tu!"

In že je meril, tehtal, zavijal

in mi dajal vse po najnižjih ce-

nah. Pol vaših deklek je norelo

za njim, a zdele se je, da je

Jožetova vsaka prenerodina, pre-

močno izobražena.

* * *

Pomlad je bila.

Iz vsake bilke je dihalo, v Te-

menici je sanjala, iz vrbnih vej

je poganjala, po njivah je blago

slavljal, iz solnca je lila vsa ži-

va in topa.

Slonela sem na oknu.

**ETBINA KRISTANA PARLA
MENTARNO DELOVANJE**

Belgrad, 18. jan. Posl. Etbin Kristan (soc. dem.) je v svjem govoru na včerajšnji seji narođne skupštine govoril za sporazum s Hrvati. Nadalje je zastopal stališće, da je treba ščititi delavce. Kritikoval je rapalsko pogodbo, ki jo je nazval ne samo evropsko, temveč svetovno nesrečo. Prihod Italijanov na našo obalo bo vedno vzrok za bodoče nesporazume, ker Italijane ne bodo mogli obdržati Začetki in Trsta s sedanjimi mejami in bodo prisiljeni izvajati imperialistično politiko. Rapalska pogodba je evropsko vprašanje in se ne more reči, da je bila naša zunajna politika dobra. Treba bi bilo vzpostaviti zvezne z Rusijo, kar to delajo vse ostale države. Končal je svoj govor s trditvijo, da bodo nastajale vedno nove krize v vladni in narodu, ako se ne odstrani sedanjan sistem. Nato se je seja zaključila.

'ALLERHOECHSTDERSELBE'

Mi nismo monarhisti. Ampak tudi kaki boljševiki bavljavi nismo. Zavrženi diplomi, ki se zbirajo v Delavskem domu v Ljubljani, trdijo celo, da smo hu di socialpatrioti. Vkljub temu ne moremo več molčati, ampak hčemo zapisati, kar nam je na srcu.

V starji Avstriji smo bili vedno vsi iz sebe, kadar smo čitali opise raznih dvornih balov, kjer je bilo vse tako lepo popisano: Kakšne kiklje in frizure so nosile dvorne kamerice in kako se je sušalo okrog sitnih starih garedam in domačijavih punc vse, kar je premogla ta država na bistromosti in pameti. V sredi med njimi je kraljeval stari "Allerhochstderselbe" in kadar so se mu približali dopisniki dunajskih svetovnih listov, so dobili kladnejši kraj bi bil po našem na 1920 sklicali shod v zaprte

ZAKAJ?

ZATO:

Ker hočete dnevnik, ki se bori za vaše interese in ker je istega nemogoče izdajati brez oglasov —

ZATO:

ker pomeni vsak oglas v vašem listu več dohodkov za vaš list —

ZATO:

ker ako kupujete od trgovcev, ki oglašajo v Enakopravnosti, ni potreba od vas nikake žrtve a istočasno pomagate vašemu listu finančno —

ZATO:

ker ako omenite trgovcu, da kupujete pri njem zato, ker oglaša v Enakopravnosti, bo dal čim več oglasov —

ZATO:

Vpoštevajte najprvo one trgovce ki oglašajo v dnevniku

ENAKOPRavnost

In naročajte se nanj.

Vedno najnovješe vesti, povesti itd.

Ameriško-Jugoslovanska Tiskovna Družba

Princeton 551

6418 ST. CLAIR AVE.

"ENAKOPRavnost"

naenkrat tak slog, da si je moral človek jek polomiti pri čitanju. Priznati moram, da smo si po prevratu globoko oddahnili in da je izgledalo, da bo to v naši novi državi za spoznanje bolje. Na pokojnem kralju je bila marsikaka človeško velika črta, ki je podobne komedije odklanjala in tudi o sedanjem kralju ne veemo nič slabega. Najbrž bi si to odločno prepovedal, če bi vedel o vsem. S tem člankom se torej ne mislimo dotikati tega, kar naj Ne samo zato, ker bi nas v tem bi bilo simbol državne veličine. Slučaju zapri, ampak ker res ne cutimo potrebe zato.

Kralj Aleksander je bil pred kratkim v Kamniku na lov, kjer smo mu voščili tudi mi najlepšo zabavo. Sedaj se je zaročil, pri čemer mu želimo mnogo sreče. A za nekaj drugega gre. V obeh slučajih so razlike velike duše po našem časopisu toliko smešne, da je skorom žal za to, kar kralj predstavlja. Petoliznici ne znajo ločiti nikdar med čo veškim in med abstrakcijo simbola. Zato so v stanu spraviti skupaj take stvari, kakor jih je čitati zadnje dni po vsem jugoslovenskem časopisu, zlasti pa pod črto in nad njo v "Slovenskem Narodu". Cisto mogoče je, da nam bodo te vrstice črtali, in da nam ne bodo pustili povedati, da so se nad "Narodovimi" kožli tri dni norce brili. Vendar pa smo mnenja, da bomo izvršili socialistično in obenem državotvorno delo, ako povzročimo, da se v naši žurnalistiki "Allerhochstderselbe" prepove. Govekar n. Slavko Plemelj, ki jima je takrat, ko so po Bištriški dolini koze streljali, srce tako bilo, kakor še nikdar v življenju, naj dobita zato vsak po eno medaljo. Nato pa naj ju izčenjeno iz naše države. Za prognanstvo najpriških svetovnih listov, so dobili kladnejši kraj bi bil po našem na 1920 sklicali shod v zaprte

mnenju otok Madeira. Res oba izgnanca ne marata za Karla, ki je tudi na tistem otoku, zato pa bosta našla tam obilo sorodnih duš.

Izpred sodišča v Ljubljani.

Pred deželnim sodiščem se je vršila zanimiva vzalkena razprava o tožbi cerkljanskega kaplana Viktorja Turka proti vodji tamkajšnje šestraznice Josipu Lapajnetu. Zgodovina procesa je na kratko sledi: Leta 1920 so v Cerkljah preuredili takozvano "hribovsko šolo", kjer se je poučevalo samo poleti enkrat na teden, v poseben oddelk z lastno učno močjo, s čemer nekateri starši niso bili zadovoljni. Obrnili se za pomoč k kaplanu Turku, ki jim je z veseljem vodil rekurze in jih še podzidal v protišolskem delovanju. Sklical je tudi več stankov in na enem se je grozilno nadučitelju Lapajnetu, da ga ustrelje. Stvar je prišla pred sodišče in le Lapajnetovi miroljubnosti so se imeli takrat krvici za hvaliti, da jih ni doletela zaslunica kaze. Učiteljski zbor cerkljanske šole pa je pod vodstvom nadučitelja Lapajneta, svest si svojih stanovskih dolžnosti in vzvišenega poklica, predlagal, naj se tudi dvorazredna dekliska in trorazredna deška šola združite in razširite v šestrazrednico. Takratni župan kmet Koritnik se je, dasi klerikalec, osebno z vso vnemo zavzel za razširjanje šole ter podpiral učiteljski zbor v njegovem stremljenju, ki je bil odoberen v prid šolski mladini. Ne tako duhovščina. Ta je napeta vse sile, da bi se načrt ne udejstvil ter vprizarjala vse mogoče proteste, kolikor jih pač zmorce podelzne uprave. A zaradi Višči šolski svet je preosnovan obdržal in duhovščina je bila osramocena. Da izbriše madež, je bilo treba seveda očrniti nadučitelja Lapajnetu. Zato so dne 3. oktobra 1920 sklicali shod v zaprte

prostore, da bi lahko nemoteno pljuvali na učiteljski stan. Da bi ljudstvo še bolj nahujskal proti razširjanju šole, je kaplan Turk na shodu nagromadil celo kopico laži. Pravil je, da bodo imeli kme tje večje stroške in da se bodo učenci še manj učili, da bo vladal še večji nered in da bodo frčala po zraku pisemka itd. In to klub temu, da so mu bile dobrozname naravnost vzorne razmere na šoli, kar je ponovno konstatairal tudi okrajni nadzornik Viljald Rus iz Kranja. Kaplan je izstihil predzdro laži, da ima Lapajne na mesec več plače, kakor vsi trije cerkljanski duhovniki, akoprov je približno ugotovljen, da ima od teh kaplanov vsak najmanje 70,000 K letnih dohodkov, poleg prostega stanovanja in hrane, župnik pa 100-250 kron in prosto stanovanje ter 18 prašičev, 21 govedi in 2 konja, dočim je dobil nadučitelj s tremi člani družine meseca oktobra bornih 2385 K plače. Svoj hujšajoči govor proti učiteljstvu in razširjanju šole je začel kaplan Turk z besedami, v katerih je zborovalce indirektno pozival k šolski stavki, ki se je že naslednjega dne res tudi začela izvajati. Lapajne je nato kot vodja šole v svrhu začite uglede šole in učiteljstva dva dni pozneje pozval kaplana Turka, naj pride zanesljivo na učiteljsko konferenco, da dokaze svoje nesramne laži, ki jih je govoril na shodu. A glej predzdro! Namesto, da se opraviči pri svojem šolskem šefu, je vložil kaplan proti Lapajnetu zaradi imenovanega izraza tožbo. Prva razprava se je vršila v Kranju. Lapajne je doprinesel dokaz resnice, ki se mu je popolnoma posrečil. Sodnik je razsodil, da je kaplan v resnicu govoril nesramne laži in je oprostil obtoženca. Kaplan je prijavil nato vzklic na deželno sodišče. Zasišanih je bil 16 prič, med katerimi so silno klavirno ulogo igrali zlasti tudi na shodu navzoči klérikalni akademiki, Matija Erzar, Andrej Kalan in Jože Bohinc in pa bogo slovci. Niti eden se ni hotel spominjati, kaj je govoril kaplan. Vedeli so le, da gre za boj proti razširjanju šole, a niti eden ni čutil potrebe, da bi kot izobrazenc pojasnil ljudstvu njegovo zmotno in korist, ki jih bo imela mladina od razširjenja zavoda. Zasiševanje prič je podalo tako jasno sliko o zapeljevanju ljudstva, da je senatni predsednik sam občutil potrebo, da je vzdušnik: "Vsak žabit Cerkljan bi moral vedeti, da more biti razširjenje šole mladini samo v korist!" Senat je v polnem obsegu potrdil razsodbo prve instance in obsojal kaplana Turka v povračilo vsled stroškov, s čemer je dobil Lapajne najlepše zadoščenje za svoje vneto šolsko delovanje. Utrenjevanje razsodbe senatnega predsednika dvornega svetnika Vedernjaka je učinkovalo na navzoče poslušalce, kakor tudi na pristaše kaplana Turka, kot mogočen svaril glas, da je skrajni čas, da prenega enkrat nestrenjni boj proti učiteljstvu.

Najslabši delodajalec — država. V državni cinkarni v Celju zaposleno delavstvo preživila težke ure. Draginja se je v zadnjih mesecih za okroglo 35 odstotkov zvišala. Plače delavstva so pa ostanke kakršne so bile. Osrednje društvo kovinarjev je napravilo že celo vrsto vlog, da se plače primerno zvišajo, pa komaj, da dobiva nanje odgovore. Po dolgem čakanju je cinkarna vodstvo vendar privojilo v "povisitev" v obliki enkratnega nabavnega prispevka. Ta povisitek je že sam na sebi malenkosten, poleg tega pa še samo enkraten. Samski delavec na pr. je sprejel 275 K, oženjen brez otrok pa 325 K. Ne zadostovalo bi, če bi delavci sprejemali ta povisitek vsak mesec, kaj še, ko so ga sprejeli le enkrat za vselej. Vodstvo obrata se izgovarja, da obrat ne uspeva. Seveda ne uspeva, če ni prostore, da bi lahko nemoteno pljuvali na učiteljski stan. Da bi ljudstvo še bolj nahujskal proti razširjanju šole, je kaplan Turk na shodu nagromadil celo kopico laži. Pravil je, da bodo imeli kme tje večje stroške in da se bodo učenci še manj učili, da bo vladal še večji nered in da bodo frčala po zraku pisemka itd. In to klub temu, da so mu bile dobrozname naravnost vzorne razmere na šoli, kar je ponovno konstatairal tudi okrajni nadzornik Viljald Rus iz Kranja. Kaplan je izstihil predzdro laži, da ima Lapajne na mesec več plače, kakor vsi trije cerkljanski duhovniki, akoprov je približno ugotovljen, da ima od teh kaplanov vsak najmanje 70,000 K letnih dohodkov, poleg prostega stanovanja in hrane, župnik pa 100-250 kron in prosto stanovanje ter 18 prašičev, 21 govedi in 2 konja, dočim je dobil nadučitelj s tremi člani družine meseca oktobra bornih 2385 K plače. Svoj hujšajoči govor proti učiteljstvu in razširjanju šole je začel kaplan Turk z besedami, v katerih je zborovalce indirektno pozival k šolski stavki, ki se je že naslednjega dne res tudi začela izvajati. Lapajne je nato kot vodja šole v svrhu začite uglede šole in učiteljstva dva dni pozneje pozval kaplana Turka, naj pride zanesljivo na učiteljsko konferenco, da dokaze svoje nesramne laži, ki jih je govoril na shodu. A glej predzdro! Namesto, da se opraviči pri svojem šolskem šefu, je vložil kaplan proti Lapajnetu zaradi imenovanega izraza tožbo. Prva razprava se je vršila v Kranju. Lapajne je doprinesel dokaz resnice, ki se mu je popolnoma posrečil. Sodnik je razsodil, da je kaplan v resnicu govoril nesramne laži in je oprostil obtoženca. Kaplan je prijavil nato vzklic na deželno sodišče. Zasišanih je bil 16 prič, med katerimi so silno klavirno ulogo igrali zlasti tudi na shodu navzoči klérikalni akademiki, Matija Erzar, Andrej Kalan in Jože Bohinc in pa bogo slovci. Niti eden se ni hotel spominjati, kaj je govoril kaplan. Vedeli so le, da gre za boj proti razširjanju šole, a niti eden ni čutil potrebe, da bi kot izobrazenc pojasnil ljudstvu njegovo zmotno in korist, ki jih bo imela mladina od razširjenja zavoda. Zasiševanje prič je podalo tako jasno sliko o zapeljevanju ljudstva, da je senatni predsednik sam občutil potrebo, da je vzdušnik: "Vsak žabit Cerkljan bi moral vedeti, da more biti razširjenje šole mladini samo v korist!" Senat je v polnem obsegu potrdil razsodbo prve instance in obsojal kaplana Turka v povračilo vsled stroškov, s čemer je dobil Lapajne najlepše zadoščenje za svoje vneto šolsko delovanje. Utrenjevanje razsodbe senatnega predsednika dvornega svetnika Vedernjaka je učinkovalo na navzoče poslušalce, kakor tudi na pristaše kaplana Turka, kot mogočen svaril glas, da je skrajni čas, da prenega enkrat nestrenjni boj proti učiteljstvu.

nikjer pametnega načrta, kako obrat eurediti, da bi izdeloval stvari, za katere bi bilo predpolojev ter bi še lažje v denar. Vodstvo obrata mora o tem razmišljati ter predlagati načrte. Njegove naloga ni sitnariti nad delavci ter razglasati, da zaupnikov organizacije ne bo priznala. Če vodstvo ne bo kmalu prenehalo igrati vlogo vaškega polcaja, bomo prisiljeni misliti, da svoje pravne naloge ne razume, da je torej nezmožno. Cinkarna je državna last in država je last državljanov. Delavstvo, ki plačuje za sramne naravnosti vzorne razmere na šoli, kar je ponovno konstatairal tudi okrajni nadzornik Viljald Rus iz Kranja. Kaplan je izstihil predzdro laži, da ima Lapajne na mesec več plače, kakor vsi trije cerkljanski duhovniki, akoprov je približno ugotovljen, da ima od teh kaplanov vsak najmanje 70,000 K letnih dohodkov, poleg prostega stanovanja in hrane, župnik pa 100-250 kron in prosto stanovanje ter 18 prašičev, 21 govedi in 2 konja, dočim je dobil nadučitelj s tremi člani družine meseca oktobra bornih 2385 K plače. Svoj hujšajoči govor proti učiteljstvu in razširjanju šole je začel kaplan Turk z besedami, v katerih je zborovalce indirektno pozival k šolski stavki, ki se je že naslednjega dne res tudi začela izvajati. Lapajne je nato kot vodja šole v svrhu začite uglede šole in učiteljstva dva dni pozneje pozval kaplana Turka, naj pride zanesljivo na učiteljsko konferenco, da dokaze svoje nesramne laži, ki jih je govoril na shodu. A glej predzdro! Namesto, da se opraviči pri svojem šolskem šefu, je vložil kaplan proti Lapajnetu zaradi imenovanega izraza tožbo. Prva razprava se je vršila v Kranju. Lapajne je doprinesel dokaz resnice, ki se mu je popolnoma posrečil. Sodnik je razsodil, da je kaplan v resnicu govoril nesramne laži in je oprostil obtoženca. Kaplan je prijavil nato vzklic na deželno sodišče. Zasišanih je bil 16 prič, med katerimi so silno klavirno ulogo igrali zlasti tudi na shodu navzoči klérikalni akademiki, Matija Erzar, Andrej Kalan in Jože Bohinc in pa bogo slovci. Niti eden se ni hotel spominjati, kaj je govoril kaplan. Vedeli so le, da gre za boj proti razširjanju šole, a niti eden ni čutil potrebe, da bi kot izobrazenc pojasnil ljudstvu njegovo zmotno in korist, ki jih bo imela mladina od razširjenja zavoda. Zasiševanje prič je podalo tako jasno sliko o zapeljevanju ljudstva, da je senatni predsednik sam občutil potrebo, da je vzdušnik: "Vsak žabit Cerkljan bi moral vedeti, da more biti razširjenje šole mladini samo v korist!" Senat je v polnem obsegu potrdil razsodbo prve instance in obsojal kaplana Turka v povračilo vsled stroškov, s čemer je dobil Lapajne najlepše zadoščenje za svoje vneto šolsko delovanje. Utrenjevanje razsodbe senatnega predsednika dvornega svetnika Vedernjaka je učinkovalo na navzoče poslušalce, kakor tudi na pristaše kaplana Turka, kot mogočen svaril glas, da je skrajni čas, da prenega enkrat nestrenjni boj proti učiteljstvu.

MALI OGLASI

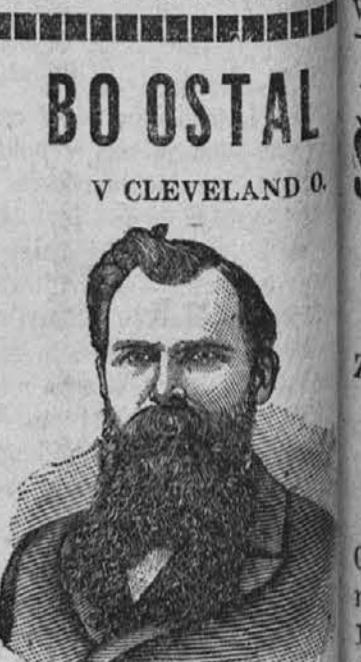
CEDNA OPREMLJENA SOBA s hranilo ali brez se odda enemu poštenemu Slovencu; elektrika, kopališče in gorkota. Vprašaj se na 1125 Norwood Rd. (37)

SOBA SE ODDA pošteni osebi na 1217 Norwood Rd. (38)

PRODA SE GROCERIA

v sredini slovenske naselbine; ce na zmerna, radi odhoda od tukaj. Kdo želi dobro trgovino, naj se zglaši v uradu tega lista. (37)

PRODA SE POHISTVO za 3 sobe; še skoro nova; poceni, radi odhoda v starci kraj. Vprašajte na 1432 E. 25 Str. (37)

Dr. Albert F. Snell
od Snelovega privatnega Sanatorija
Cincinnati, O.

Bo ostal v svojem
CLEVELANDSKEM URADU

80 Public Square
DO SREDE ZVEČER

15. FEBRUARJA
Štiri dni dalj,

da postreže velikemu številu bolnikov ki niso mogli kemu tekmo obiskati.

URADNE U